

Streda 21. mája 2008

21. vyzýva Komisiu, Radu a Európsky parlament, aby v súlade s odporúčaniami vedeckej obce obhajovali na najvyššej úrovni rokovania a dialóg o strategickom rozšírení vysoko prepracovaných stratégií, zásad a noriem EÚ alebo krajín mimo EÚ v oblasti vedeckého výskumu a opatrení na boj proti zmene klímy na všetky partnerské krajiny po celom svete;

22. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.

Správa o pokroku Turecka za rok 2007

P6_TA(2008)0224

Uznesenie Európskeho parlamentu z 21. mája 2008 o správe o pokroku Turecka za rok 2007 (2007/2269(INI))

(2009/C 279 E/11)

Európsky parlament,

- so zreteľom na správu Komisie o pokroku Turecka za rok 2007 (SEK(2007)1436),
 - so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenie z 27. septembra 2006 o pokroku, ktorý dosiahlo Turecko na ceste k prístupeniu ⁽¹⁾ a z 24. októbra 2007 o vzťahoch medzi EÚ a Tureckom ⁽²⁾,
 - so zreteľom na svoje uznesenia zo 6. júla 2005 ⁽³⁾ a z 13. februára 2007 ⁽⁴⁾ o úlohe žien v spoločenskom, hospodárskom a politickom živote v Turecku,
 - so zreteľom na rokovací rámec pre Turecko z 3. októbra 2005,
 - so zreteľom na rozhodnutie Rady 2008/157/ES z 18. februára 2008 o zásadách, prioritách a podmienkach obsiahnutých v prístupovom partnerstve s Tureckou republikou ⁽⁵⁾ (prístupové partnerstvo) a na predchádzajúce rozhodnutia Rady o prístupovom partnerstve z rokov 2001, 2003 a 2006,
 - so zreteľom na článok 45 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre zahraničné veci a stanovisko Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť (A6-0168/2008),
- A. keďže prístupové rokovania s Tureckom sa začali 3. októbra 2005 potom, čo Rada schválila rokovací rámec, a keďže začiatok týchto rokovaní je východiskovým bodom dlhodobého procesu s otvoreným koncom,
- B. keďže Turecko sa zaviazalo k reformám, dobrým susedským vzťahom a postupnému približovaniu k EÚ a keďže toto úsilie by sa malo chápať ako príležitosť Turecka ďalej sa modernizovať,
- C. keďže úplný súlad so všetkými kodanskými kritériami a integračná kapacita EÚ podľa záverov zo zasadnutia Európskej rady z decembra 2006 zostávajú základom pre vstup do EÚ, ktorá je spoločenstvom založeným na zdieľaných hodnotách,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 306 E, 15.12.2006, s. 284.

⁽²⁾ Prijaté texty, P6_TA(2007)0472.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 157 E, 6.7.2006, s. 385.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 287 E, 29.11.2007, s. 174.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ L 51, 26.2.2008, s. 4.

Streda 21. mája 2008

- D. keďže Komisia vo svojej správe o pokroku za rok 2007 dospela k záveru, že v Turecku sa „v roku 2007 v procese politických reforiem dosiahol obmedzený pokrok“;
- E. keďže v roku 2007 bola demokracia v Turecku posilnená, bol zvolený nový parlament, ktorý odráža politickú rozmanitosť v krajine, a bola sformovaná vláda so silným mandátom,
- F. keďže Turecko doteraz nevykonalo ustanovenia vyplývajúce z dohody o pridružení medzi Európskym spoločenstvom a Tureckom a z dodatkového protokolu k tejto dohode,
- G. keďže v roku 2007 bolo otvorených päť rokovacích kapitol,

Reformy smerom k demokratickej a prosperujúcej spoločnosti

1. víta záväzok predsedu vlády Erdogana, že rok 2008 sa stane rokom reforiem; naliehavo vyzýva tureckú vládu, aby splnila svoje sľuby a využila svoju silnú parlamentnú väčšinu v záujme rozhodného uskutočňovania reforiem, ktoré sú veľmi dôležité pre premenu Turecka na modernú a prosperujúcu demokraciu založenú na sekulárnom štáte a pluralistickej spoločnosti;
2. zdôrazňuje, že takáto modernizácia je skutočne predovšetkým vo vlastnom záujme Turecka; uznáva aj strategickú dôležitosť stabilného, demokratického a prosperujúceho Turecka pre EÚ; pripomína, že splnenie záväzkov ustanovených v prístupovom partnerstve má pre Turecko a jeho prístupenie zásadný význam;
3. zdôrazňuje svoje presvedčenie, že iba spoločnosť založená na dodržiavaní ľudských práv a základných slobôd a na demokracii, zásadách právneho štátu a sociálne orientovanom trhovom hospodárstve sa môže rozvinúť na nenásilnú, stabilnú a prosperujúcu spoločnosť;
4. zdôrazňuje význam boja proti všetkým formám diskriminácie pre Turecko, v súlade s článkom 13 Zmluvy o ES, podľa ktorého sa vyžaduje rovnosť pre všetkých bez ohľadu na pohlavie, rasu, etnický pôvod, náboženstvo alebo vierovyznanie, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu;
5. berie na vedomie nedávnu revíziu prístupového partnerstva; uvedomuje si skutočnosť, že v tejto revízii, ktorá je tretia od roku 2001, sa vo väčšine oblastí pri nesplnených prioritách predlžuje lehota na ďalšie obdobie; nalieha na tureckú vládu, aby teraz začlenila priority a časové lehoty stanovené v partnerstve do svojich reformných plánov a zohľadnila pritom, že ďalšie oneskorenia vážne ovplyvnia tempo rokovaní;
6. víta skutočnosť, že v roku 2007 prevažovala demokracia nad úsilím armády o zasahovanie do politického procesu; povzbudzuje tureckú vládu, aby sa naďalej systematicky usilovala zabezpečiť, že demokraticky zvolení politickí vodcovia budú v plnej miere zodpovední za formuláciu domácej, zahraničnej a bezpečnostnej politiky, a to aj v súvislosti so vzťahmi s Cyprom, a že ozbrojené sily budú rešpektovať túto zodpovednosť prostredníctvom úplného a jednoznačného uznania civilnej kontroly; zdôrazňuje najmä, že je potrebné zaviesť neobmedzený parlamentný dohľad nad vojenskou a obrannou politikou a nad všetkými s tým súvisiacimi výdavkami;
7. je znepokojený dôsledkami prípadu, v ktorom ide o možnosť zákazu Strany za spravodlivosť a rozvoj (strany AKP); očakáva, že turecký ústavný súd dodrží zásadu právneho štátu a usmernenia pre zákaz a rozpustenie politických strán, prijaté Benátskou komisiou Rady Európy 10-11. decembra 1999; žiada turecký parlament, aby zosúladiť ústavu s týmito normami o zákaze politických strán;

Streda 21. mája 2008

8. vyzýva tureckú vládu, aby pri zavádzaní reforiem rešpektovala pluralizmus a rozmanitosť sekulárneho a demokratického Turecka, a naliehavo žiada vládu a všetky politické strany, aby sa konštruktívne zasadili o nájdenie zhody v dôležitých krokoch k modernizácii krajiny;

9. považuje zmeny k článku 301 trestného zákonníka, ktoré prijal turecký parlament 30. apríla 2008, za prvý krok k zásadnej reforme tohto článku a ďalších článkov trestného zákonníka a očakáva ďalšie kroky v tomto smere; zdôrazňuje, že je potrebné dosiahnuť pokrok pokiaľ ide o slobodu prejavu, a to teoreticky aj prakticky; vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že sa v roku 2007 ďalej zvýšil počet osôb stíhaných na základe právnych ustanovení, ktoré umožňujú svojvoľne obmedzovať vyjadrovanie pokojných názorov⁽¹⁾; zastáva názor, že zrušenie článku 301 a ostatných právnych ustanovení, ktoré predstavujú nezákonné obmedzovanie slobody prejavu, ako ju zaručuje medzinárodné právo, by bolo najlepším riešením, aby sa zabezpečilo, že Turecko v plnej miere zaručí slobodu prejavu a slobodu tlače v súlade s normami Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (EĎP);

10. víta skutočnosť, že turecký parlament nedávno prijal zákon o nadáciách; víta zámer Komisie preskúmať tento nový text a zdôrazňuje, že Komisia by mala preveriť, či zákon rieši všetky nedostatky, s ktorými sa stretávajú nemuslimské náboženské komunity, pokiaľ ide o správu a získavanie majetku, a to aj skonfiškovaného majetku predaného tretím stranám; vyzýva turecké orgány, aby zabezpečili uplatňovanie zákona v súlade s EĎP a judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva;

11. povzbudzuje tureckú vládu, aby v nadväznosti na pozitívny krok, ktorý uskutočnila prijatím zákona o nadáciách, splnila svoje záväzky týkajúce sa slobody náboženského vyznania a v súlade s EĎP a judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ustanovila právny rámec, ktorý umožní všetkým náboženským spoločenstvám pôsobiť bez zbytočných obmedzení, najmä čo sa týka ich právneho postavenia, vzdelávania duchovných, volieb predstavených, náboženskej výchovy a budovania miest pre konanie bohoslužieb; vyzýva na ochranu náboženského a kultúrneho dedičstva; opakuje svoju výzvu k okamžitému znovuo tvoreniu gréckeho pravoslávneho seminára v Chalki a k užívaniu cirkevného titulu ekumenický patriarcha na verejnosti; stotožňuje sa s obavami, ktoré vyjadrila Rada 24. júla 2007 v súvislosti s rozsudkom tureckého kasačného súdu týkajúcim sa ekumenického patriarchátu, a očakáva, že toto rozhodnutie nebude ešte väčšmi brániť patriarchátu a iným nemuslimským náboženským spoločenstvám vo výkone ich práv, ktoré zaručuje EĎP;

12. nalieha na tureckú vládu, aby prednostne začala realizovať politickú iniciatívu, ktorá uprednostňuje trvalé vyriešenie kurdskej otázky, ktoré možno dosiahnuť iba na základe konkrétneho zlepšenia kultúrnych, hospodárskych a sociálnych príležitostí pre občanov kurdskeho pôvodu vrátane skutočných možností učiť sa po kurdsky a používať túto reč vo vysielaní, každodennom živote a v prístupe k verejným službám; domnieva sa, že prípadný zákaz Strany za demokratickú spoločnosť (strany DTP) by bol pri hľadaní politického riešenia kontraproduktívny;

13. vyzýva stranu DTP, jej poslancov a starostov, aby sa jasne dištancovali od Kurdskej strany pracujúcich (strany PKK) a konštruktívne sa zapojili do hľadania politického riešenia kurdskej otázky v rámci demokratického tureckého štátu; vyzýva aj všetky ostatné politické strany v Turecku, aby sa podnetne zapojili do úsilia o dosiahnutie toho istého cieľa;

14. odsudzuje mnohé súdne procesy proti zvoleným starostom a ďalším politikom za používanie kurdskeho jazyka a za vyjadrovanie ich názorov o kurdskej otázke, napr. súdne konanie, na základe ktorého bola nedávno odsúdená Leyla Zana, alebo súdne procesy s 53 starostami, ktorí sú členmi strany DTP;

(¹) Oznámenie Komisie s názvom Stratégia rozširovania a hlavné výzvy na roky 2007 – 2008 (KOM(2007)0663), s. 64.

Streda 21. mája 2008

15. znovu opakuje svoje predošlé výzvy tureckej vláde, aby predložila súhrnný všeobecný plán na posilnenie spoločensko-hospodárskeho a kultúrneho rozvoja juhovýchodného Turecka, kde vyše polovica obyvateľstva ešte vždy žije pod hranicou chudoby; zastáva názor, že tento všeobecný plán by sa mal zamerať aj na spoločenské, ekologické, kultúrne a geopolitické problémy, ktoré vyplývajú z projektu rozvoja juhovýchodnej Anatólie; žiada Komisiu, aby podmienila regionálnu zložku pomoci poskytovanej v rámci nástroja predstupovej pomoci (IPA) ⁽¹⁾ rýchlym vypracovaním takej stratégie;

16. naliehavo vyzýva tureckú vládu, aby vypracovala celkovú národnú stratégiu zameranú na riešenie problému vnútorne vysídlených osôb, ktorá by odstránila súčasné právne a praktické nedostatky a poskytla finančnú a inú potrebnú podporu, a umožnila tak, aby sa riadne zrealizoval návrat dotknutých osôb a náhrada škody týmto osobám;

17. berie na vedomie prebiehajúci proces prípravy novej civilnej ústavy; pokladá ho za jedinečnú príležitosť pre ústavné zakotvenie ochrany ľudských práv a slobôd; pripomína, že je potrebné ustanoviť systém brzd a protiváh, ktorým sa zaručí demokracia, právny štát, sociálna súdržnosť a oddelenie náboženstva od štátu; zdôrazňuje zároveň, že nová ústava by mala zabezpečiť rodovú rovnosť, mala by sa vyhnúť uplatňovaniu nejasných kritérií ako všeobecná morálka, vyvarovať vnímaniu žien najmä ako členov rodiny či spoločenstva a mala by potvrdiť ľudské práva žien vrátane ich sexuálnych a reprodukčných práv ako ich individuálne práva;

18. zdôrazňuje potrebu, aby sa do tohto ústavného procesu v oveľa väčšej miere zapojila občianska spoločnosť s cieľom dospieť ku skutočnej dohode o ústavnej budúcnosti Turecka zahŕňajúcej politickej strany, etnické a náboženské menšiny a sociálnych partnerov; berie na vedomie sklamanie a znepokojenie časti obyvateľstva v súvislosti s tým, že zrušenie zákazu nosiť šatku na hlavu na univerzitách nebolo súčasťou širšej reformy založenej na rozsiahlej konzultácii s občianskou spoločnosťou; pripomína svoje skoršie odporúčanie týkajúce sa volebného prahu, ktoré je uvedené v jeho vyššie uvedenom uznesení z 27. septembra 2006;

19. berie na vedomie pokrok dosiahnutý v oblasti efektívnosti súdництва; víta plán tureckej vlády vykonávať reformnú stratégiu zameranú na posilnenie nezávislosti a nestrannosti súdництва a na zvýšenie dôvery verejnosti voči súdnictvu; domnieva sa, že táto stratégia by mala prednostne zabezpečiť, aby bol výklad právnych predpisov týkajúcich sa ľudských práv a základných slobôd v súlade s normami EDĽP; upozorňuje, že stratégiu nie je možné realizovať bez ambiciózneho programu preškolenia sudcov; je znepokojený nepriaznivým prístupom niektorých zložiek súdництва k medzinárodným dohodám o základných právach a slobodách a k rozsudkom, ktoré proti Turecku vydal Európsky súd pre ľudské práva za porušovanie Európskeho dohovoru o ľudských právach;

20. nalieha na Ústavný súd Tureckej republiky, aby dosiahol pokrok smerom ku konečnému rozhodnutiu v súvislosti so zákonom o ombudsmanovi a umožnil tak vláde bezodkladne vytvoriť úrad ombudsmana; odporúča Turecku, aby spolupracovalo v tejto oblasti s Európskym ombudsmanom a vnútroštátnymi ombudsmanmi v členských štátoch EÚ;

21. je znepokojený nad nepriateľstvom a nenávisťou istých skupín spoločnosti voči menšinám a nad politicky a nábožensky motivovaným násilím; vyzýva tureckú vládu, aby zakročila proti organizáciám a skupinám, ktoré podporujú toto nepriateľstvo a aby chránila všetky osoby, ktoré sú v ohrození a obávajú sa o svoj život, a aby sa trvale usilovala o vytvorenie podmienok pre dôsledné uplatňovanie základných práv a slobôd;

22. naliehavo žiada turecké orgány, aby dôkladne vyšetrili vraždu Hrantu Dinka a troch kresťanov v Malatyji a všetky ostatné prípady politicky a nábožensky motivovaného násillia; odsudzuje pomalosť súdnych konaní v súvislosti s týmito prípadmi, podozrenia zo zaujatosti a z nej vyplývajúci pocit beztrestnosti a žiada turecké orgány, aby úplne objasnili aj obvinenia príslušných orgánov z nedbalosti a postavili všetky zodpovedné osoby pred súd;

⁽¹⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 1085/2006 zo 17. júla 2006, ktorým sa ustanovuje nástroj predstupovej pomoci (IPA) (Ú. v. EÚ L 210, 31.7.2006, s. 82.).

Streda 21. mája 2008

23. povzbudzuje príslušné turecké orgány, aby dôsledne vyšetrili prípad zločineckej organizácie Ergenekon a dôsledne pritom dodržiavali zásady právneho štátu s cieľom úplne odhaliť sieť tejto organizácie siahajúcej až do štátnych štruktúr a postavili všetky zúčastnené osoby pred súd;

24. berie na vedomie Komisiou vykonané hodnotenie pokračujúceho zostupného trendu v počte prípadov mučenia a zlého zaobchádzania a o kladnom účinku príslušných právnych záruk; vyzýva však Komisiu, aby preverila, či tento priaznivý výsledok neoslabujú protiteroristické právne predpisy a predpisy o policajnej právomoci; vyzýva tureckú vládu, aby urýchlila boj proti mučeniu, ku ktorému dochádza vo väzenských zariadeniach a mimo nich, a proti beztrestnosti príslušníkov orgánov činných v trestnom konaní a aby ratifikovala a uplatňovala Opčný protokol k Dohovoru proti mučeniu a inému krutému, neľudskému a ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu a zabezpečila tak systematické predchádzanie mučeniu a nezávislé monitorovanie väzenských zariadení;

25. berie na vedomie hodnotenie otázky asimilácie, ktoré vyjadril predseda vlády Erdogan počas svojej nedávnej oficiálnej návštevy v Nemecku; zastáva preto názor, že turecká vláda by mala prijať opatrenia a v rámci demokratického tureckého štátu umožniť všetkým občanom rozvíjať svoju kultúrnu identitu; zdôrazňuje v tejto súvislosti záväzky ustanovené v rokovacom rámci, ktoré sa týkajú rešpektovania menšín a ich ochrany a efektívneho prístupu k učeniu sa iných jazykov ako turečtiny aj k vysielaniu a verejným službám v iných jazykoch ako v turečtine;

26. víta pokrok dosiahnutý v oblasti ochrany žien proti násiliu a oceňuje prácu, ktorú v súvislosti s tým vykonali verejné inštitúcie a organizácie občianskej spoločnosti; povzbudzuje turecké orgány, aby naďalej prispievali k odstraňovaniu domáceho násillia, tzv. vrážd v mene cti a nútených manželstiev, najmä plným vykonávaním príslušných právnych predpisov, nepretržitým vedením osvetovej kampane, zabezpečením väčšieho počtu prístreškov pre obeť, zintenzívnením odbornej prípravy príslušníkov orgánov činných v trestnom konaní a starostlivým sledovaním uskutočňovaných iniciatív; so znepokojením berie na vedomie, že prístup k spoľahlivým údajom o výskyte násillia páchaného na ženách je aj naďalej problematický a vyzýva tureckú vládu, aby tento nedostatok napravila;

27. uznáva, že značný počet žien zastáva dôležité pozície v hospodárstve Turecka, v politických a akademických oblastiach a pripomína, že rovnaké zaobchádzanie, prístup ku vzdelávaniu a posilnenie ich hospodárskeho postavenia sú dôležité pre ďalší hospodársky rast a prosperitu Turecka; poznamenáva však so znepokojením, že celková miera zamestnanosti žien v Turecku ešte stále dosahuje iba 23,8 %⁽¹⁾ a že nebol zaznamenaný takmer žiadny nárast v miere účasti žien na politickom živote; preto vyzýva tureckú vládu, aby prijala konkrétne opatrenia s cieľom zvýšiť účasť žien na trhu práce a osobitne sa pritom zamerala na vidiecke oblasti a posilnila ich začlenenie do systémov zdravotného a sociálneho zabezpečenia, ďalej aby vypracovala nástroje alebo dočasné opatrenia v záujme zvýšenia aktívnej účasti žien v politike;

28. chváli tureckú vládu za podporu úspešných projektov spolupráce medzi partnermi z EÚ a Turecka, napr. podporu twinningového projektu, v rámci ktorého sa pripravuje vytvorenie nezávislého orgánu pre rodovú rovnosť a školí 750 úradníkov v oblasti uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti; očakáva, že tento orgán pre rodovú rovnosť sa zriadi bez oneskorenia;

29. poznamenáva, že nie je jasné, aké právomoci bude mať navrhovaný výbor tureckého parlamentu pre rovnosť príležitostí; vyzýva turecký parlament, aby ustanovil osobitný výbor s legislatívnymi právomocami ako základný nástroj na zlepšenie situácie v oblasti práv žien a uplatňovanie rodovej rovnosti v Turecku;

30. rešpektuje a dôrazne podporuje činnosť organizácií žien v Turecku, ktoré pomáhajú posilňovať úlohu žien v spoločnosti, chrániť ženy proti násiliu, podporovať ich podnikateľskú činnosť, pričom sú zároveň pozitívnym príkladom posilňovania postavenia žien a prispievajú k rovnosti medzi ženami a mužmi;

(¹) Štatistická príloha k vyššie uvedenej správe o pokroku Turecka za rok 2007.

Streda 21. mája 2008

31. blahoželá Turecku k pozitívnemu vývoju jeho hospodárstva; znovu opakuje svoj názor, že iba sociálne súdržná spoločnosť, ktorá sa opiera o silnú strednú vrstvu, môže dosiahnuť prosperitu; ľutuje preto, že silný hospodársky rast má nízky vplyv na trvale slabý pracovný trh; zdôrazňuje, že je potrebné riešiť problém tieňového hospodárstva a položiť systém sociálneho zabezpečenia na trvalo udržateľnú úroveň; domnieva sa, že väčšia úloha prisúdená malým a stredným podnikom by mohla pomôcť dosiahnuť rýchlejší hospodársky rast;
32. zdôrazňuje potenciál účinného sociálneho dialógu pre vytváranie partnerstva, ktoré je potrebné pre fungovanie sociálne zameraného trhového hospodárstva; vyjadruje sklamanie nad obmedzeným pokrokom dosiahnutým pri posilňovaní mechanizmov sociálneho dialógu; naliehavo žiada tureckú vládu, aby plne vykonávala dohovory Medzinárodnej organizácie práce a zdôrazňuje potrebu odstrániť súčasné obmedzenia slobody združovania, práva na štrajk a práva na kolektívne vyjednávanie;
33. vyjadruje znepokojenie nad neprimeraným použitím sily zo strany tureckej polície proti demonštrantom počas prvomájového zhromaždenia v Istanbule v roku 2008; opakovane potvrdzuje, že sloboda združovania a nenásilné aktivity odborových zväzov sú podľa EDLP základným právom;
34. zdôrazňuje význam prístupu k vzdelávaniu, čo je kľúčom pre sociálne súdržnú spoločnosť; oceňuje tureckú vládu a občiansku spoločnosť za vedenie kampane za zvýšenie počtu dievčat zapísaných do škôl; zdôrazňuje však, že je potrebné zabezpečiť, aby všetky deti boli zaregistrované pri narodení a zlepšiť monitorovanie a vymáhanie dodržiavania povinnej školskej dochádzky, aby sa väčšmi znížil počet detí, ktoré nenavštevujú školu; oceňuje pozitívne výsledky, ktoré dosiahla turecká vláda v oblasti odstraňovania detskej práce, a nabáda ju, aby vo svojom úsilí v tejto oblasti pokračovala;
35. vyjadruje znepokojenie nad mierou korupcie; naliehavo žiada turecké orgány, aby vypracovali celkovú stratégiu proti korupcii s cieľom účinne proti nej bojovať;
36. je znepokojený veľkými rozdielmi vo vývoji medzi tureckými regiónmi a zároveň medzi vidieckymi a mestskými oblasťami; vyzýva tureckú vládu, aby predložila súhrnnú stratégiu, ktorá bude tieto rozdiely riešiť; vyzýva Komisiu, aby mu pred koncom roka 2008 poskytla informácie o príspevku EÚ k tomuto strategickému plánovaniu v rámci nástroja predvstupovej pomoci v roku 2007 a 2008;
37. vyzýva tureckú vládu, aby uplatňovala európske normy na projekty, ktoré majú ďalekosiahly vplyv, ako sú napr. výstavba priehrad v údolí Munzur, priehrady Alliano, výstavba priehrady Ilisu a ťažba zlata v Bergame a iných regiónoch, ktoré ohrozujú historické dedičstvo a jedinečnú hodnotnú prírodnú krajinu; vyzýva tureckú vládu, aby právne predpisy EÚ využila ako usmernenie pri plánovaní projektov regionálneho rozvoja;
38. dôrazne odsudzuje násilie spáchané stranou PKK a inými teroristickými skupinami na tureckom území; odsudzuje útok v meste Diyarbakir, pri ktorom prišlo v januári 2008 o život šesť osôb a viac ako 60 osôb bolo zranených, a vyjadruje svoju úprimnú sústrasť rodinám obetí tohto zločinu; vyjadruje svoju solidaritu s Tureckom v boji proti terorizmu a opakuje svoju výzvu určenú strane PKK, aby vyhlásila a dodržiavala okamžité a bezpodmienečné prímerie;
39. opakuje svoju výzvu tureckej vláde, aby sa nezapájala do žiadnych neprimeraných vojenských operácií, ktoré by zasahovali na iracké územie; nalieha na Turecko, aby rešpektovalo celistvosť irackého územia, ľudské práva, zásadu právneho štátu a aby zabezpečilo, že obetami nebudú civilisti; nalieha na irackú vládu a kurdskej regionálnu vládu Iraku, aby nedovolili využívať iracké územie ako základňu teroristických činov proti Turecku; víta komunikáciu medzi vládami Turecka a Iraku a zároveň vyzýva k prijatiu opatrení, ktorými sa urýchli spolupráca s kurdskej regionálnou vládou v Iraku, ktorá by umožnila Iraku účinne predchádzať možným teroristickým útokom;

Streda 21. mája 2008

Regionálne otázky a zahraničné vzťahy

40. pripomína záväzok Turecka na udržiavanie dobrých susedských vzťahov a zdôrazňuje svoje očakávanie, že Turecko sa zdrží akýchkoľvek vyhrážok proti susedným krajinám a vyrieši všetky pretrvávajúce spory mierovou cestou v súlade s Chartou OSN, ostatnými príslušnými medzinárodnými dohovormi a dvojstrannými dohodami a záväzkami; osobitne vyzýva turecké orgány, aby v duchu dobrých susedských vzťahov posilnili dialóg s Gréckom (napr. o otázke egejského kontinentálneho šelfu) a Bulharskom (napr. o vlastníckych právach bulharských utečencov z Trácie), aby sa vyriešili všetky otvorené bilaterálne témy;

41. zdôrazňuje, že je potrebné dosiahnuť komplexné riešenie cyperskej otázky; víta dohodu, ku ktorej dospeli vedúci predstavitelia oboch komunít na Cypre 21. marca 2008 a vyzýva obe strany, aby využili súčasné možnosti s cieľom dosiahnuť celkové riešenie tohto problému v rámci OSN na základe zásad, na ktorých je založená EÚ; v tejto súvislosti pripomína svoje predchádzajúce uznesenia uvádzajúce, že stiahnutie tureckých síl by uľahčilo rokovanie o urovnaní sporu;

42. víta vytvorenie nástroja finančnej pomoci na povzbudenie hospodárskeho rozvoja tureckej komunity na Cypre; opakovane žiada Komisiu, aby predložila správu konkrétne o uplatňovaní a účinnosti tohto nástroja;

43. víta zlepšenie vzťahov medzi Gréckom a Tureckom za posledné desaťročie a pokračovanie dobrého politického ovzdušia, ako to dokazuje aj nedávna oficiálna návšteva predsedu vlády Helénskej republiky Kostasa Karamanlisa v Turecku, ktorá dáva nádej na ďalšie zlepšovanie dvojstranných grécko-tureckých vzťahov, najmä pokiaľ ide o vyriešenie všetkých problémov, na ktoré Európsky parlament upozornil vo svojich predchádzajúcich uzneseniach, pokojným spôsobom a v súlade s medzinárodným právom a záväzkami prijatými na základe rokovacieho rámca;

44. vyzýva tureckú vládu, aby skončila hospodársku blokádu a znovu otvorila svoju hranicu s Arménskom a v plnej miere obnovila hospodárske a politické vzťahy s touto krajinou; opakovane vyzýva tureckú a arménsku vládu, aby začali proces zmierovania za súčasnosť i minulosť, ktorý umožní priamu a otvorenú diskusiu o udalostiach, ku ktorým v minulosti došlo; vyzýva Komisiu, aby tento zmierovací proces uľahčila;

45. uznáva, že Turecko má úlohu dôležitého partnera EÚ v záujme uskutočnenia cieľov zahraničnej politiky EÚ v regióne Čierneho mora, strednej Ázie a Blízkeho a Stredného Východu; vyzýva Komisiu a Radu, aby lepšie využívali potenciál úzkych vzťahov medzi EÚ a Tureckom v týchto oblastiach;

46. naliehavo žiada Turecko, aby podpísalo Rímsky štatút Medzinárodného trestného súdu, keďže ide o dôležitý viacstranný nástroj;

47. oceňuje zapojenie Turecka do misií a operácií v rámci Európskej bezpečnostnej a obrannej politiky v Bosne a Hercegovine a v Demokratickej republike Kongo a do operácií vedených alianciou NATO v Kosove, Darfúre a Afganistane;

48. vyjadruje však poľutovanie, že Turecko vyslovilo námietky voči nadviazaniu strategickej spolupráce medzi EÚ a NATO na základe dohody Berlín plus a nad rámec tejto dohody; je znepokojený negatívnymi dôsledkami týchto námietok na ochranu nasadeného personálu EÚ, najmä v rámci policajnej misie EÚ v Afganistane a misie EU Právny štát (EU Rule of law -EULEX) v Kosove, a žiada, aby Turecko uvedené námietky čo najskôr odvolalo;

Vzťahy medzi EÚ a Tureckom

49. naliehavo vyzýva tureckú vládu, aby v plnej miere bezodkladne uplatňovala ustanovenia uvedené v dohode o pridružení medzi Európskym spoločenstvom a Tureckom a v jej dodatkovom protokole; pripomína, že nesplnenie záväzkov Turecka bude naďalej vážne narúšať proces rokovaní;

Streda 21. mája 2008

50. uznáva ambíciu Turecka stať sa križovatkou medzi Európou a Áziou v oblasti dodávok energie a úlohu, ktorú môže zohrať pri zabezpečovaní energie pre Európu; oceňuje pokrok, ktorý Turecko dosiahlo v oblasti energetiky; pripomína svoje vyššie uvedené uznesenie z 24. októbra 2007, v ktorom podporil otvorenie rokovaní o tejto kapitole; vyzýva Turecko, aby sa stalo plnoprávnym členom Európskeho energetického spoločenstva, a posilnilo tak spoluprácu medzi EÚ a Tureckom v oblasti energetiky, ktorá môže byť prínosom pre všetky zapojené strany; vyzýva Turecko, aby plne podporovalo projekt výstavby plynovodu Nabucco, ktorý je európskym prioritným projektom;
51. vyzýva Komisiu a tureckú vládu, aby začali rokovania o dohode medzi EÚ a Tureckom o zjednodušení vízového režimu;
52. poukazuje na to, že jedna z hlavných trás prísťahovalcov do Európy z Blízkeho a Stredného Východu a z južnej Ázie prechádza cez územie Turecka; konštatuje, že v oblasti riadenia migrácie sa dosiahol iba obmedzený pokrok; vyzýva Komisiu a Turecko, aby zintenzívnili rokovania o readmisnej dohode v súlade so základnými ľudskými právami a s cieľom jej bezodkladného uzavretia; naliehavo žiada tureckú vládu, aby náležite vykonávala existujúce dvojstranné readmisné dohody s členskými štátmi EÚ vrátane príslušných protokolov;
53. víta pokrok dosiahnutý tureckou vládou v oblastiach vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže a kultúry, pokiaľ ide o zblížovanie s *acquis* EÚ; zdôrazňuje význam trvalej spolupráce medzi EÚ a Tureckom v týchto oblastiach, ktoré sú nevyhnutné pre úspešnú dlhodobú modernizáciu tureckej spoločnosti;
54. víta predloženie kandidatúry Istanbulu na Európske hlavné mesto kultúry v roku 2010 ako príležitosť na posilnenie medzikultúrneho dialógu a spolupráce medzi EÚ a Tureckom;
55. znovu opakuje, že podporuje dialóg medzi občianskou spoločnosťou Turecka a EÚ, a vyzýva Komisiu, aby predložila správu o činnostiach uskutočňovaných v tomto rámci a o pomoci poskytnutej tureckej občianskej spoločnosti na základe nástroja predvstupovej pomoci; vyzýva vládu Turecka, aby tureckú občiansku spoločnosť intenzívnejšie zapojila do procesu reforiem;
56. víta skutočnosť, že nástroj predvstupovej pomoci poskytuje podporu činnostiam, ktoré sú zamerané na podporu lepšieho informovania verejnosti v rámci verejnej rozpravy o rozširovaní EÚ; vyzýva tureckú vládu a mimovládnych aktérov v Turecku a v EÚ, aby v plnej miere využívali tieto prostriedky v záujme zvýšenia podpory reformného procesu a ďalšieho posilnenia vzťahov medzi EÚ a Tureckom;
57. ľutuje, že Komisia nevydala správu v nadväznosti na štúdiu o hodnotení vplyvu predloženú v roku 2004, a naliehavo žiada, aby mu bola táto správa bezodkladne predložená;
58. vyzýva tureckú vládu, aby zriadila všetky štruktúry, ktoré sú potrebné na využívanie pomoci v rámci nástroja predvstupovej pomoci v plnej miere a na posilnenie kapacity Turecka túto pomoc absorbovať; vyzýva Komisiu, aby pred koncom roka 2008 podala správu o pomoci poskytnutej Turecku od roku 2007 v rámci nástroja predvstupovej pomoci;
59. zdôrazňuje význam programov cezhraničnej spolupráce na dvojstrannej a trojstrannej úrovni (medzi Tureckom, Gréckom, Bulharskom) a tiež projektov, ktoré sa realizujú v rámci programu ENPI (Nástroj európskeho susedstva a partnerstva)/CBC ((Cezhraničná spolupráca) Čierne more, ako náležitého nástroja na podporu úzkych sociálnych, kultúrnych a hospodárskych stykov medzi miestnymi partnermi v pohraničných regiónoch;
- *
* *
60. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie predložil Rade, Komisii, generálnemu tajomníkovi Rady Európy, predsedovi Európskeho súdu pre ľudské práva, vládam a parlamentom členských štátov a vláde a parlamentu Tureckej republiky.